

No: 609 – Menş e Adı

POSOF FASULYESİ

Tescil Ettiren

ARDAHAN TİCARET VE SANAYİ ODASI

Bu coğrafi işaret, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu kapsamında 28.02.2020 tarihinden itibaren korunmak üzere 23.11.2020 tarihinde tescil edilmiştir.

Tescil No	: 609
Tescil Tarihi	: 23.11.2020
Başvuru No	: C2020/064
Başvuru Tarihi	: 28.02.2020
Coğrafi İşaretin Adı	: Posof Fasulyesi
Ürün / Ürün Grubu	: Fasulye / İşlenmiş ve işlenmemiş meyve ve sebzeler ile mantarlar
Coğrafi İşaretin Türü	: Menşe adı
Tescil Ettiren	: Ardahan Ticaret ve Sanayi Odası
Tescil Ettirenin Adresi	: Karagöl Mah. Konge Cad. No:67 Kat:4-5 Merkez ARDAHAN
Coğrafi Sınırı	: Ardahan ili Posof ilçesi
Kullanım Biçimi	: Posof Fasulyesi ibaresi ve menşe adı amblemi, ürünün kendisi veya ambalajı üzerinde yer alır. Ürünün kendisi veya ambalajı üzerinde kullanılmadığında, Posof Fasulyesi ibaresi ve menşe adı amblemi, işletmede kolayca görülecek şekilde bulundurulur.

Ürünün Tanımı ve Ayırt Edici Özellikleri:

Posof Fasulyesi, sarılcı özelliğe sahip, geçici bir fasulye bitkisidir. Posof Fasulyesinin tane ve bakla yapısı yönünden fiziksel görünümü diğer yöre fasulyelerinden farklı olup; fasulye taneleri beyaz, iri, böbrek şekilli ve parlak, bakla yapısı ise sert kılçıklı, iri, orta uzunlukta, üzeri kısa tüylü ve kalındır. Fasulyenin pişme süresi, pişirildiğinde kabuk atmaması, su alma kapasitesi ve indeksi ile aroma ve tat yönünden başka yöre fasulyelerinden kolaylıkla ayırt edilebilir.

Posof Fasulyesinin çok eski yıllardan beri halk tarafından bilindiği, atadan, dededen kalan bir üretim kültürünün mevcut olduğu, toprak hazırlığı aşaması haricindeki tüm üretim sürecinin, beden gücüne dayalı klasik üretim teknikleriyle yürütüldüğü ve tohumları değiştirilmeden bugüne kadar üretimine devam edilmiştir.

Posof Fasulyesi üretimi, Posof ilçesinin topografik yapısından ve iklimiyle kaynaklanan sebeplerle, 1200-1600 metre rakım aralığında bulunan Posof ilçesinde üretilir. İklim şartları, daha yüksek rakımlarda Posof Fasulyesinin ideal gelişimine müsaade etmez.

Üretim, arazi yüzey topografyasının çok hafif düzeyde mikro röllyefe sahip olduğu iklimi özelliği olan bu coğrafi sınırların içerisindeki tarla/bahçelik alanlarda yapılır.

Ülkemizde en düşük sıcaklık değerlerinin ölçüldüğü Kuzey Doğu Anadolu’da yer almasına karşılık Posof’da sıcaklık ve yağış değerlerinin daha yüksek olması özel konum koşulları ile ilgilidir. Posof meteoroloji istasyonunun 27 yıllık (1968-1995) verilerine göre yıllık sıcaklık ortalaması 7 °C, ortalama yağış miktarı 611,7 mm, karasallık derecesi ise %34,1’dir.

Dolayısıyla planeter faktörler ve coğrafi koşullara bağlı olarak sahada, Doğu Anadolu’nun karasal ikliminden Karadeniz’in nemli iklim tipine doğru bir geçiş yansıtan yarı nemli iklim tipinin etkili olduğu ve iklimi özelliğine sahip olduğu kabul edilir. Posof çayı havzasında, relief (yer şekillerinin yeryüzüne vermiş olduğu biçim, özellik) koşullarına bağlı olarak, sıcaklık ve yağış gibi iklim elemanlarının dikey yönde kısa mesafede değişmesinden dolayı bitki kuşakları oluşmuştur.

Posof Fasulyesinin özellikleri aşağıdaki gibidir.

Morfolojik Özellikler

1.	Büyüme Şekli	Tam Sarılcı
2.	Yaprak Rengi	Yeşil
3.	Çiçek Rengi	Beyaz
4.	Çiçeklenme Gün Sayısı	30
5.	Bitki Tüylene Durumu	Kısa Tüylü
6.	Bakla Şekli	Hafifçe Kıvrık
7.	Bakla Rengi	Koyu Saman Sarısı
8.	Olgunlaşmamış Bakla Rengi	Açık yeşil

9.	Bakla Uzunluğu	10- 15 cm
10.	Tohum Şekli	Böbrek
11.	Tohum Uzunluğu	17,2 ± 3 mm
12.	Tohum kalınlığı	8,4 ± 2 mm
13.	Tohum Genişliği	11,25 ± 3 mm
14.	Her Baklada Lokus Sayısı	3-5
15.	Terminal Yaprakçık Uzunluğu	5-10 cm
16.	Terminal Yaprakçık Genişliği	4-7 cm
17.	Bitki Boyu	250-450 cm
18.	İlk Bakla Yüksekliği	25-45 cm
19.	Bitkide Bakla Sayısı	20-55 adet
20.	Baklada Tohum Sayısı	3-5
21.	%90 Olgunlaşma Süresi	120-140 gün
22.	Makinalı Hasada Uygunluk	Uygun Değil
23.	Verim (kg/da)	250-400 kg

Fizikokimyasal Özellikler

1.	Kuru Ağırlık (g/100 Tane)	97,35±29
2.	Yaş Ağırlık (g/100 Tane)	175,65±50
3.	Su Alma Kapasitesi (g/Tane)	0,782±0,2
4.	Su Alma İndeksi (%)	1,245±0,3
5.	Pişme Süresi (dk)	34±10
6.	Kuru Madde (%)	% 83± 12
7.	Kül (%)	4±1,2
8.	Ham Protein (%)	22±6
9.	Toplam Yağ (%)	1,8±0,5
10.	N (%)	3,52±1
11.	NH4 (%)	3,96±1
12.	NH3 (%)	3,74±1
13.	NO3 (%)	13,68±4

Posof Fasulyesinin fizikokimyasal ve morfolojik özellikleri; kuru ağırlık, yaş ağırlık, su alma kapasitesi, su alma indeksi, pişme süresi (tane ağırlığı ve ebadıyla birlikte değerlendirilmek koşuluyla), uzunluk, genişlik ve kalınlık ölçüleri yüksek yemeklik fasulye olduğunu gösterir. Posof Fasulyesinin belirtilen fizikokimyasal özellikleri, lezzeti ve aroması, pişirildiğinde kabuk atmaması gibi özellikleriyle ebadı küçük olan çeşitlerin büyük olanlara göre daha çabuk pişme eğilimi gösterir. Tane ağırlığı ile pişme süresi arasında yüksek korelasyon, Posof Fasulyesinin çok yüksek ebat ve tane ağırlığına rağmen, 34 dakika gibi düşük bir sürede pişer. Posof Fasulyesi ince kabuklu olması sebebiyle, piştiğinde kabuğu ayrılmaz, sadece kabukta kılcal çatlaklar oluşur.

Posof Fasulyesinin üretim alanında azonal toprak grubundan litosoller (taşlı) geniş yer kaplar. Yayılış sahasına göre diğer önemli toprak türlerini kahverengi orman toprakları ile yüksek dağ-çayır toprakları oluşturur. Posof Fasulyesinin yetiştiği coğrafı sınırın toprak özelliklerinden kaynaklanan azonal toprak grubundan çernezyom ve kestane rengi step toprak varlığı bu özelliklerin ortaya çıkmasına sebep olur.

Üretim Metodu:

Toprak hazırlığı: Kotiledonları ile birlikte toprak yüzeyine çıktığından, toprak hazırlığının çok iyi yapılması gerekir. İyi hazırlanmamış, sert kesekli tohum yatağı ve toprak yüzeyinin kaymaklı olması tohumun çıkışını güçleştirir.

Tarlanın sonbahardan soklu pullukla derin (20 cm) sürülerek bitki artıklarının gömülmesi ve karışması sağlanır. Kış bu şekilde geçiren tarladaki kesekler donma çözülme ile dağılır. Bazı hastalık ve zararlıların etkisi de derin sürümle azalacaktır. İlkbahar toprak işleminde, tarlaya uygun zaman ve uygun aletlerle girmek önemlidir. Toprakta ekim öncesi fazla işlem yapmak hem toprak tavi ve hem de yapısı üzerinde olumsuz etki yapacağından bundan mümkün olduğunca kaçınmak gerekir. Tavlı toprağa ekim yapmak iyi ve yüksek oranda çıkış sağlamak açısından önemlidir.

Gübreleme: Sonbaharda 2 ilâ 3 ton/da arasında hayvan gübresi verilerek pullukla sürüm yapılır. Ekim öncesi tarlalar toprağın tav durumuna bağlı olarak kazayağı - tırmık kombinasyonu ile ekim için hazırlanır.

Ekim: İlkbahar son donlarından 5-6 gün önce başlanmalı ve kısa sürede ekim işleri tamamlanmalıdır. Coğrafi sınırdaki Posof Fasulyesi üretimi yapılan köylerin konumları dikkate alındığında en uygun ekim zamanı mayıs ayının son iki haftası ile haziran ayının ilk haftalarıdır.

Posof Fasulyesi ekiminde sıra arası mesafeler 70-80 cm, sıra üzeri 30-40 cm olan ocaklara ise 3-4 adet tohumluk düşecek şekilde ekim yapılır. Sarılıcı tiplerde sık ekim verimi olumsuz etkiler. Bu neden ile kullanılacak tohumluk miktarı dekara 13 – 15 kg arasında olmalıdır.

Sulama: Posof Fasulyesi yetiştiriciliğinde sulamanın önemi büyüktür. İklim koşulları bitkinin su isteği üzerinde etkilidir. Posof Fasulyesi yetiştiriciliğinde sulama karık usulü sulama şeklinde uygulanır. Ekim sırasında toprak nemi az ise iyi çıkış sağlamak amacıyla sulama yapılır. Toprak kuru ise ekimden önce sulama yapılır.

Bitkiler 10-15 cm boylanınca bir sulama daha yapılır. Sulama salma sulama şeklinde yapıldığından karıklar suyun akış yönü meyline göre düzenlenir. Sezon boyunca yağış miktarına bağlı olarak 8-10 defa sulama gerektirir. Üretim sezonu boyunca bakım ve sulama işleri devam eder.

Bakım: Ekimden önce ya da ekim sonrası bitkiler daha çıkış yapmadan yabancı ot kontrolü için üretici tarafından çapalama yapılır. Bitkiler 10-15 cm boylanınca yabancı ot kontrolü için hem çapa yapılır hem de karıklar açılarak boğaz doldurulmuş olur.

Hasat ve harman: Baklalar ağustos ayının ilk haftasından sonra olgunlaşmaya başlar. Olgunlaşıp kuruyan baklalar sararır ve baklalar sarardıkça bitki üzerinden tek tek toplanarak hasat edilir. Olgunlaşan baklalar her ay en az 2 - 3 defa toplanır. Hasat edilen baklalar güneşte iyice kurutulur ve elle harmanlanır. Baklaların kurudukça toplanarak hasat edilmesi yöreye ait bir özellik olup fazla emek yoğun bir hasat işlemidir. Hasat sonbaharda kışa düşünceye kadar devam eder. Sonbaharda düşen kışa bitkileri yakar ve olgunlaşmakta olan son baklalar toplanarak kurutulur ve harmanlanır. Harmanlama işlemi bittikten sonra fasulyeler iyice kurutulur, içindeki yabancı maddeler ve buruşuk taneler temizlenerek pazarlamaya hazır hale getirilir.

Bölge iklimi tane özelliklerini olumlu yönde etkiler. Özellikle sonbahar aylarında gündüz sıcaklıklarının çok fazla olmaması ve serin esen rüzgâr, tanelerin daha dolgun ve parlak olmasına neden olur. Yörenin geçit bölgesi iklim özellikleri taşıması birim alandan elde edilen verimin yüksek olması yanında ürün kalitesine de olumlu etkiye bulunur.

Denetleme:

Denetimler, Ardahan Ticaret ve Sanayi Odası koordinatörlüğünde; Ardahan Ticaret ve Sanayi Odası, Posof Belediyesi, Ardahan İl Tarım Ve Orman Müdürlüğü ve Ardahan Üniversitesinden birer üyenin katılımıyla en az 3 kişiden oluşan denetim mercii tarafından gerçekleştirilir. Denetim mercii her yıl en az bir kez ayrıca ihtiyaç olması halinde, şikâyet veya şüphe üzerine her zaman denetim yapılabilir.

Denetim amacıyla gerçekleşen harcamalar, analiz, laboratuvar ve/veya diğer masraflar denetlenenlerden karşılanacaktır.

Denetimler; toprak hazırlığı dönemi, ekim dönemi, vejetasyon dönemi ile hasat ve harman dönemi olmak üzere dört dönem halinde gerçekleştirilecektir. Denetimlerde ürünün tanımı ve ayırt edici özellikleri ile üretim metodunda belirtilen hususlarla birlikte aşağıda belirtilen şartların uygunluğu denetlenecektir.

Toprak Hazırlığı Dönemi:

Ekim-kasım aylarında toprağın soklu pullukla derin (20 cm) sürülerek bitki artıklarının gömülmesi ve karışmasının sağlandığı kontrol edilecektir. Posof Fasulyesinin ekileceği tarlalara sonbaharda 2 ilâ 3 ton/da arasında

hayvan gübresi verilerek pullukla sürüm yapılacaktır. Toprak hazırlığı aşamasından hasat aşamasına kadar geçen süreçlerin tamamında doğal hayvan gübresi dışında herhangi bir kimyasal gübre veya ilaç kullanılmadığı kontrol edilecektir.

Ekim Dönemi:

Ekimin, mayıs ayının son iki haftası ile haziran ayının ilk haftasında, sıra arası mesafelerin 70-80 cm, sıra üzeri 30-40 cm olan ocaklara ise 3-4 adet tohumluk düşecek şekilde dekara 13 – 15 kg arasında ekim yapıldığı kontrol edilecektir.

Vejetasyon Dönemi:

Yağış durumuna göre ideal sulamanın yapılması, süreçte yabani otların 10-15 cm'den fazla uzamasına müsaade edilmeyecek şekilde çapalama yapılması kontrol edilecektir.

Hasat ve Harman Dönemi:

Posof Fasulyesinin özelliği gereği, ürün hasadı, farklı zamanlarda olgunlaşan ürünlerin haftada birkaç kez elle toplanması şeklinde gerçekleştirilecektir. Pazarlama ve/veya satış aşamasında fiili yahut sanal market ya da pazaryeri modelinde satışı yapılan ürünün Posof Fasulyesi ibaresi ile menşe adı amblem kullanımı denetlenecektir.

Denetim mercii, kamu kuruluşlarından veya özel kuruluşlardan veya bunlarda görevli uzman gerçek veya tüzel kişilerden denetimin gerçekleştirilmesi sırasında faydalanabilir veya hizmet satın alabilir. Tescil ettiren hakların korunmasında hukuki süreçleri yürütür.